

Erasmus beszámoló

KHiO – Oslo, 2026. május 16-24.

Péter Petra

A KHiO 2. éves kortárstánc szakos diákjai, valamint a BCKF 2. és 3. éves kortárstánc diákjai vettek részt Rózsavölgyi Zsuzsa kompozíciós workshopján. Zsuzsi mindkét csoporttal dolgozott 2-3 hetet, majd a közös munka következett. Először az oslói diákok utaztak Budapestre egy hétre, majd a budapesti diákok mentek Oslóba, hogy folytassák a munkát. Erre a projektzáró hétre kísértem el a csoportot az oslói egyetemre.

Az egyetem működéséről Zsuzsával sokat beszélgettem, rajta kívül pedig volt találkozóm Kjerstin Jensennel, a KHiO, aki az Erasmus irodában volt partnerünk a programban, Anne-Linn Akselsennel, a kortárstánc BA szak vezetőjével, Snelle Hall-lal, a táncintézet dékánjával, valamint a könyvtárból Einar Thor Jonssonnal.

Az Oslóban működő állami művészeti egyetemet 30 évvel ezelőtt hozták létre 6 művészeti intézmény összevonásával. A kb. 600 fő diákkal működő egyetem 6 intézetből áll: tánc, színház, opera, valamint dizájn, iparművészet és képzőművészet. A zenei képzés önálló maradt, mert az önmagában olyan nagy intézet, hogy nem fértek volna el az új egyetemi kampuszon. Továbbá önálló az építészeti egyetem is. <https://khio.no/en/departments>

A tánc departmenten belül 3 BA szak (kortárs, jazz, klasszikus balett), 2 MA szak (koreográfus és táncos), valamint egy pedagógiai program (nem MA szint, hanem BA-ra épülő 1 éves képzés), valamint doktori program. Szakonként és évfolyamonként a BA képzésekben kb. 10-10 hallgatóval, az MA képzésekben kb. 4-4 hallgatóval futnak a képzések, phd-ra 2 embert vesznek fel évente. Utóbbinak specialitása, hogy fizetett pozíció és

a fizetésen felül még egy 30.000 eurós produkciós keretet is kap a kutató. A BA és MA szakok az EU-s diákoknak ingyenesek. A táncos intézet összesen kb. 100 diákkal működik.

A művészeti intézetek összevonása azt is jelentette, hogy egy új épületben működnek ezek a képzések. Az új kampuszt egy volt ipari épületegyüttesből alakították át, amely korábban hajóvitorlákat gyártott és az Oslót átszelő patak, az Akerselva partján fekszik. Az előadóművészeti épületrészben van a tánc mellett a színház és az opera szak (utóbbi a legkisebb részleg), valamint az önálló színpadi és technikai részleg, mely a stúdiók működtetését végzi. Sok, jól felszerelt és tágas stúdió van a 7 szintes előadóművészeti épületben. Színházteremből 3 (vagy 4?), melyek mindegyike tágas színpad, valamint kisebb vagy nagyobb (Mu/Trafó) nézőtérrel van ellátva. Itt szoktak tartani bemutatókat a szakok. Ezekon kívül vannak még nézőtér nélküli blackbox terek a lenti szinteken, valamint világos, sokablakos táncteremek a fenti szinteken. Minden nagyon tágas és technikával felszerelt. Belépőkártyával lehet közlekedni az épületen belül, ami reggel 6 és éjfél között van nyitva. Az órák délután 4-5 körül véget érnek, ezután már nem sok diák marad bent, hacsak nincs valami esemény. A sok stúdió különben szűkösen elég mindenkinek, ezért terveznek egy emeletréépítést még erre az épületrészre.

Az intézmény könyvtára művészeti közkönyvtárként működik, bárki által látogatható. Tágas térben, sok természetes fényvel szervezett környezet. Sokféle térszervezést alkalmaznak: kanapés és asztalos helyek, valamint van egy sarokrész, ami kisebb előadásoknak, prezentációknak, beszélgetéseknek használható. Művészeti folyóiratok, diplomamunkák is elérhetők is. Az egyes intézeteknek külön gyűjteménye. Minden képzésnek van egy „ajánlott olvasmányok” kiemelt polca is, amit az adott intézet tanárai válogatnak. A könyvtárban nincsen meg minden szöveg, amit a kortárcs tánc képzésben használnak. A diákok minden évfolyamon kapnak egy vastag fénymásolt és összefűzött gyűjteményt az ajánlott olvasmányokból. Az elméleti órák felelőse Bojana Cjevic, ha jól értettem, mind a 3 szintű

képzésben tanít. A BA diákok zárasként egy rövid (15 oldalas) esszét írnak, nem szakdolgozatot. Ehhez az ajánlott (a 3 év alatt összesen kb. 100 tételes) listából mindenképpen kell hivatkozniuk legalább 2 szövegre.

Szakmai programok:

A kortáránc szak 3. éves diákjainak kettő bemutatóját is meg tudtuk nézni a héten. Az egyik a diákok saját munkája, egy részvételi, LARP-nak mondott előadás volt, amibe aktívan kapcsolódtunk be mi „vendégek” is. A másik egy vendégkoreográfus munkája, aminek az első részében egy hosszú, koreografált, nagyon lassú slow motion jelenetet láttunk. A slow motion technika mellett érzelmek kifejezésével és emberi kapcsolódásokkal dolgoztak – emiatt nagyon intenzív élmény volt nézni a lassúság ellenére is.

Az Erasmus-projekt bemutatója pénteken ebédszünetben volt az egyik blackbox stúdióban, kb. 30-40 ember (többnyire diákok és pár tanár) jött el megnézni. A Thierry de Mey kompozíciós struktúrára épülő 5 etűd geometriai térformákban szerveződik és matematikai sorozatok strukturálják a mozgásanyag idődimenzióját. Izgalmas anyag készült, melyet a közönség fölülről, a gelériáról tudott nézni, így szépen követhetők voltak a térformák.

A helyi „Trafó”, a Dansens Hus műsorán: egy thai-norvég alkotó, Chollada Phinitduang *To Be a Body, Is to Be Tied to a Certain World* című előadása volt a héten. Szóló forma, de további 4 alkotó-előadó működött közre (hang-, fény-, videódizájn). Nagyon összetett vizuális és akusztikus világa volt az előadásnak. 5-6 jelentből állt, amik motívumokban, eszközeiben kapcsolódtak, de összefogó dramaturgiai fonalat nem fedeztem fel. Inkább, mintha egy kiállításon néztem volna egy művész alkotásait. „Exhibition-dramaturgy”

<https://www.dansenshus.com/en/performances/to-be-a-body-is-to-be-tied-to-a-certain-world>

Salamon Eszter a KHiO táncakadémiáján csinál művészeti phd-t. Ennek keretében volt egy „final appraisal” bemutatója. Ennek keretében két filmet vetített (*Reappearance* és *Sommerspiele*), amit szakmai beszélgetés követett a Snelle Hall dékánnal. Eszter kutatása Valeska Gert munkásságával foglalkozik. A beszélgetés során Eszter azt hangsúlyozta, hogy a tánc történeti kánon újraírására van szükség: a német modern tánc leginkább kanonizált alakjai, akik a náci Németországgal együttműködtek, a kánon részei. Szemben Gert, aki a nácik által üldözött művész volt, nem része a kánonnak. Eszter művészi munkáját ez a helyzet inspirálta és a kapcsolatot a mai politikai helyzettel. Remélem, hogy majd Magyarországon is látható lesz ez a munka. <https://khio.no/en/events/2411>

Az egyetemi könyvtárban volt egy szakmai beszélgetés Goran Sergej Pristaš-szal (Professor of Dramaturgy at the Academy of Dramatic Arts, University of Zagreb). Zágrábban a független művészeti szféra szereplőivel egy aktív kultúrpolitikai szerepvállalási időszak után alapítottak egy politikai pártot, amellyel megnyerték a zágrábi városi választást; később képviselőik az országos parlamentbe is bejutottak. Sikeresen kommunikálták azokat az igényeket, melyek a művészeti praxisból nőttek ki, de a mindennapi életminőséghez és a kultúrához való hozzáférés általános igényéhez járulnak hozzá. <https://khio.no/en/events/2400>

Kulturális programok:

MUNCH múzeum, a norvég festő életművét mutatja be, impozáns és hatalmas épületben. Lenyűgöző a monumentál terem, ahol hatalmas – eredetileg az oslói egyetemnek készült – freskók vannak. A Nap és a Kutatók a két legemlékezetesebb ezek közül. Munch mindig vissza-visszatért a témáihoz, több kép esetében is lehetett találkozni variációkkal. Ilyen a Sikoly is, aminek szintén több variációja létezik.

Nemzeti Múzeum: az ókortól napjainkig rengeteg kép és tárgy, képzőművészet és iparművészet, 20. századi dizájn. Egy önálló Munch szoba, ahol szintén van egy Sikoly-változat. A modern épület maga szintén önmagában is élmény.

Astrup Fearnley Museum: egy kortárs művészeti gyűjtemény. Épp az ellenkezője a nemzetinek: csak kortárs művészeti alkotások, „a kevesebb több” szellemében.

Deichman városi könyvtár: szintén egy gyönyörű modern épület, tágas, fényes terekkel, 6 emelet, nagyon szabadon bejárható mindenféle regisztráció nélkül. Enni-inni is lehet. Vannak beszélgetős terek, vannak dolgozós terek, de az egészre jellemző a csendes nyüzsgés. Sokan dolgozni, tanulni ülnek le saját gépeikkel. Különlegessége, hogy kézműves műhely is van benne, lehet pl. varrógépet használni, pólóra nyomtatni saját mintát, valamint 3D nyomtatókat használni.

Május 17. Norvégia legnagyobb nemzeti ünnepe, az alkotmány napja. Minden városban felvonulásokkal, de kicsit másképp ünneplik. Oslóban a város összes általános iskolás diákja felvonul a királyi pár előtt, akik több órán át integetnek az erkélyről az iskolások és zenekarok végtelen sorának. A nemzeti ünnep reggelén szokás nagy reggelit rendezni. Anne-Linnhez voltunk hivatalosak Zsuzsival, úgyhogy családi körben, gyerekekkel és családi barátokkal töltöttük ezt a napot. Itt találkoztam egy görög dramaturggal, Manolis Tsipos-szal, aki az amszterdami egyetem tanít, a feedback-rendszer egyik tanára.

<https://www.onassis.org/people/manolis-tsipos>

Város és természet: Oslóban sok természetes, zöld felület van, ezek könnyen és gyorsan elérhetők, egy igazi kirándulás érzetét adják. Az Akerselva partján végig gyalogos sétány van kialakítva, ami meglepően zöld környezet, sok helyen kifejezetten gyorsfolyású hegyi patak. Az Ekeberg hegyen szabadtéri szoborpark sok klasszikus és kortárs, environment-jellegű alkotással. Izgamas felfedező mini túrát lehet tenni, kifejezetten hegyi túra jellege van. A botanikus kert kora reggeltől késő estig nyitva van a város közepén, ingyenesen látogatható. Elkaptuk a minden virágzik időszakot. Rengeteg orgona van a városban és vadon a természetben is. A közeli szigetekre helyijárató komppal lehet eljutni. Ezek mini szigetek, természeti környezetben való kikapcsolódás, kis túra, tengerben fürdés lehet a program.

A májusi időszak ideális volt időjárás szempontjából: váltakoztak a melegebb (20-22 fok) és a hűvösebb (14-15) napok, de mindkettő élhető volt és a város tele van orgonákkal.

Köszönöm a lehetőséget!

